Ч. 186. (685) Львів, четвер дня 23. серпня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В займятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ пів року	16·— „
„ чверть року	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	34 фр.

Промова німецького канцлера.

В головній комісії німецького Сойму промовляв канцлер Др Міхаеліс. Канцлер вказав передовсім на повне довіря відношенє, яке лучить його з ґр. Черніном і сказав: Союз Німеччини і австро-угорщини є оїть незломно сильне. Що до наших ворогів, то їх число від часу останних нарад німецького сойму побільшило ся о три: Сіям, Лїберія і Китай. Сі краї ділали виключно під натиском коаліції і Зъединених Держав Що до відношеня з союзниками, то не тільки в політичних справах, але також що до военних заряджень панує повна згода, що є противенством до відносин у наших ворогів.

Канцлер відчитав відтак телеґраму пільного маршалка Гінденбурґа про військове положенє. В сій телеґрамі зазначує маршалок Гінденбурґ, що офензиви Анґлійців, викликані борбою підводних суден, всі не удали ся. Подібної долї зазнала офензива, яку Анґлійці почали тепер на фляндрійськім побережу, щоби дійти до основ підводних суден. Також і штурм Французів під Верден остане без висліду. Відтак вказує Гінденбурґ на нагальні поступи наших військ на сході і кінчить: Погляд на военне положенє на початку четвертого року війни вказує, що військово стоїмо так корисно, як ніколи передше.

Відтак згадав Др Міхаеліс про великі успіхи на морі, котрі як оголошено в місяци липни, виносили 810.000 тон. Дальше говорив Міхаеліс про свої виводи в справі тайних умов між союзниками і сказав, що є в можности представити дальші ще умови, котрі заключили наші вороги що до военних цілий.

Дня 7. вересня 1914 рішила ворожа коаліція заключити мир тільки спільно, дня 4. марта 1915 постоновила Росія на випадок заключеня мира такі жаданя, на котрі Анґлія згодила ся 12. марта, а Франція дня 12. цвітня: Росії мали припасти ось такі области: Царгород з европейським берегом просмику, полуднева часть Тракії аж до лінії Енос Мідія, острови на морі Мармара, острови Імброс і Тенедос, а на малоазійській стороні півостров між морем Чорним а Босфором і пролив Ісміс. По усталеню сеї підстави в рр. 1915 і 1916 ведено дальше переговори в тім згляді. Внаслідок тих переговорів Росія дістала приреченє вірменських віляєтів Трапезунту і Курдистану. Франція взяла для себе Сирію з Аданою, Морсиною і край положений в глибині суші. Удїлом Анґлії мала бути Мезопотамія. Що до решти малоазійської Туреччини, рішено утворити з неї область анґлійських інтересів і область інтересів французьких. З Палестини мали утворити рід союзної держави під зверхністю Анґлії. Коли Італія прилучила ся до війни, наступили нові умови, що до котрих на думку канцлера можна зробити публичну заяву.

Вкінці обговорював канцлер мирову маніфестацію папи і звернув ся проти погляду, начеби рішенє папи наступило під впливом осередних держав. Канцлер стверджує, що маніфестація папи вийшла з свобідного рішеня голови католицької церкви.

Канцлер говорив дальше: Коли мушу застеречи собі занятє становища що до подробиць, то можу вже тепер заявити, що се відповідає зазначеному вже кілька разів становищу і нашій політиці від дня 12. грудня, що з симпатіє відносимо ся до кождої чесної проби внести до военної недолї народів думку мира і що специяльно витаємо крок папи, котрий, як думаю, є оживлений поважним стремлїнєм до справедливости і безсторонности.

Чогось більше про матеріяльні точки папської маніфестації не може канцлер тепер говорити. Канцлер дав вислів надії, що спільна праця зближила нас до одної цїли, котру всі носимо в серцях, чесного мира для вітчини.

По промові канцлера промовляли провідники всіх німецьких парляментарних сторонництв і всі згідно витали крок папи дуже прихильно, добачуючи в нім зближенє до бажаного всіми мира.

Автономія України.

БЕРНО. (Ткб.), 21. серпня. Українське кореспонденційне бюро доносить з Київа: Президент української народної Ради передав телеґрафічно тимчасовому правительству зміст нової української конституції, яка каже:

Український Генеральний Секретаріят вибраний Радою і виключно перед нею відвічальний, є одиноким правительственним авторітетом на Україні. Тільки йому підлягає вся адміністрація краю. Всіх урядників, винявши виборних, іменувати ме Генеральний Секретаріят. Всі закони тимчасового правительства обовязують Україну доперва тоді, коли їх Генеральний Секретаріят в офіціяльнім вістнику України оголосить.

Народне діло.

„Народна Воля“ з 1. липня пише:

З ріжних куточків української землї надходять радісні звістки. Селянські орґанізації заявляють свою готовність піддержувати всіма силами Центральну Раду, як висший на Україні правительственний орґан вільного народу.

І не тільки морально, не тільки в думках селянство наше готове піддержувати Центральну Раду, але й коштами своїми поспішає прийти її на поміч. В ріжних селах селяни свидають ся щедро на український фонд і старають ся збільшити не тільки моральну, але й грошову силу Ради.

Воно й понятно. Трудові хлїбороби найбільш страждали від царського панування і від тих безпорядків, до яких призвели царі. Тож і хоче селянство знищити всякий слід сього панування і завести міцні, нові вільні порядки. І дорučивши Центральній Раді будувати нову хату нашого житя, селянство збирає свої трудові копійки і з них потроху утворює ть ся могучий залізний народний фонд, який дає змогу Центральній Раді розвивати велику й ширу народню працю для загального добра всієї України.

За селянством починає прокидатись і нове народне земство. Київські земства — ґубернське і повітові — постановили, що висшим народнім орґаном в нашому краю являеть ся Центральна Рада і до її наказу будуть прислухати ся київські земства. Золотоношське земство на Полтавщині постановило теж приєднати ся до Універсалу Центральної Ради і в український фонд асиґновало 15.000 карб.

Наближаєть ся пора земських зборів. Пора, коли закінчить ся велике діло обновленя та демократизації земств, яке з панського „цензового“ має стати щиро народним демократичним.

Сі збори народних земств повинні за примером всіх передових земств постановити про свою згоду піддержувати Центральну Раду і дати кошти в фонд Ради для орґанізації великої й трудної праці.

Петроградське правительство одмовилось повернути наші народні гроші для задоволеня наших потреб. Ми певні, що народ український і народні земства закріплять свою любов до рідного краю і зроблять те, чого жде від них і Центральна Рада і вся згуртована Україна.

В час, коли вирішаеть ся доля нашого народу, треба зробити все, щоб він був вільний.

Народні земства повинні се памятати і як найскорше виповнити свій великий обовязок перед батьківщиною...

Вісти з Полїся.

(Кореспонденція „Українського Слова“).

(Перша учительська конференція українських шкіл на Полїсю в Дивині). — В дни 31. липня с. р. відбула ся перша учительська конференція в Дивині на Полїсю. Постійних учасників було до 50 людий, крім того були з довкресних сїл селяни, котрі з захопленєм слідили за всім тим, що на конференції відбувалось.

Конференція відбувалась в будинку дідича Чернова.

По виборі президії, конференція вислала привіти:

а) до Української Центральної Ради в Київі; б) до Президії Союза Визволеня України; в) до Команданта того повіту; г) до Української Шкільної Ради в Білій; д) до Української Громади в Білій і до громад полонених Українців в таборах: Раштат, Фрайштат, Зальцведель і Вецляр; е) до Українських Січових Стрільців, як перших робітників у заснованю українських шкіл на Волині й Полїсю.

Програма конференції була слїдуюча:

1) Відкритє учительської конференції й вибір президії. 2) а) Звіт інспектора, б) Звіт делеґата від Шкільної Ради й г) звіти поодиноких учителів. 3) Технічні шкільні справи. 4) Школа в середині й зовні. 5) Орґанізація батьківських комітетів.

Реферати:

1) Загальний огляд українського житя. 2) Значінє рідної мови. 3) Огляд української історії. 4) Теріторія України. 5) Національне вихованє. 6) Учитель у школї й поза школою. 7) Про шкільну дисципліну. 8) Метода початкової грамоти. 9) Метода навчаня історії. 10) Метода навчаня ґеоґрафії. 11) Метода навчаня аритметики. 12) Наука природознавства. 13) Ґімнастика. 14) Шкільна гіґієна. 15) Спів. 16) Релїґія. 17) Українська граматика. 18) Відношенє чужих держав до українського руху. 19) Економічне відношенє України до чужих держав.

При кінци конференції дані були зразкові лекції.

Конференція продовжувала ся 10 днів.

За весь час конференції на присутних панував великий оживляючий дух.

Засїданя конференції відбували ся від девятої години рано до пів до дванайцятої полудня і від третої до шестої години вечера.

Над кождим питанем, а також і рефератом розвивалась широка дискусія, а по дискусії вносили ся відповідні резолюції.

16-го серпня с. р. в місті Білій відбули ся похорони дорогого борця за житє українського народа Січовика І. Запоріжського Т. Шевченка полка Олександра Бабкина (Іскра), 24 літ. Він

відважив ся стати на колючу тернисту дорогу й боротись за свій край і нарід. Боротьба була як найактивнійша. Боротьба розбила йому нерви й підірвала фізичну силу й скоропостижно у цвіті весни житя поклала в могилу.

На могилі положені були вінки: від товаришів Січовиків-Запоріжців; від української громади в Білій; від Німців-товаришів, а також підходили молоді дівчата й зі слезами в очах клали китиці.

При спусканю домовини в могилу Січовики-Запорожці відспівали: „Со Святими упокой“ і заповіт „Як умру, то поховайте“.

Товариша а також і борця за свій нарід Січовики-Запорожці утратили, але його дух не утратив ся, — а живе й жити-ме між ними на далі.

Пером земля дорогому борцеви й товаришеви славного Січового Запорожського Війська.

Онищенко.

Хто збере жнива у східній Галичині?

В четвер відбудуть ся у Відни важні господарські наради, які мають рішити про дальше уформоване господарських відносин у східній Галичині

Ходить о постанови, до кого належати-муть жнива в тій части краю. В нарадах візьме участь і галицький намісник.

Війна.

Італійська офензива над Сочею. Дальші бої під Верденом.

Від Альп аж до моря.

ВІДЕНЬ (Ткб). Одинайцята битва над Сочею в повним ході. Неприятель робить все, щоб зломити силу нашої оборони, яка вийшла побідно з 10 кровавих боїв. Не вдалось се йому ні в одній точці боєвища, що сягає від Юлийських Альп по Адрію. На північнім крилі боєвої лінії довжини 70 кл. в области Врсіч і Крн італійський наступ, відповідно до умов гористого тереву, розділив ся на поодинокі удари, які всі без виїмку відперто. На південь від Ауцци і на схід від Канале вдер ся неприятель трохи відперти фронт. Італійський наступ коло Врх відбито, причім поодинокі відділи видержали на своїм місци майже до повного окруженя, а опісля промостили собі дорогу в зад через ряди атакуючих. Між Деселя і Віппах в борбах, що тревали днем і ночію, розбили ся італійські приступи один по другім об лінії по геройськи бороненій. Крім полку стрільців ч 7. визначила ся знова особливо славна перша бриґада загального ополченя, якої жовніри походять з Долішної та Горішної Австрії. Так само з успіхом боролись випробовані оборонці високорівні Красу.

З над Сочі.

ВІДЕНЬ, 20. серпня. Воєнне пресове бюро доносить: Артилерійні приготованя перед початком наступу піхоти були сим разом так довгі, як при 10 тій битві Від того часу італійська артилерія ще більше скріпилась тяжкими батеріями анґлійськими і французькими найбільших калібрів. Як в маю, так і сим разом Італійці розпочали наступ на цілім фронті. Головний удар Італійці крім области Гориції, де для скріпленя свого тамошнього становища хочуть здобути Монте Санто, звернуть також на Гермаду, бо се — на їх думку — дорога, що веде до Трієсту. Як відомо, в маю с. р. зблизились вони дещо туди на те, щоб дня 4. червня в кількох годинах стратити всю область, яку в довготреваючих борбах за таку кроваву ціну здобули

Гінденбурґ про воєнне положене.

Берлін, 21. серпня. Бюро Вольфа доносить: В часі своєї нинішної промови відчитав державний канцлер др Міхаеліс телеґраму ґен. полевого маршалка фон Гінденбурґа про воєнне положене, в якій кажеть ся, що ніщо більше не доказує ділання підводних суден, як повна втрат завзятість, з якою Анґлія і Франція ведуть дальше свої пристрастні зусиля, щоб нас ще в сім році на західнім фронті мілітарно поконати. Гінденбурґ зазначує особливо, що анґлійські офензиви, яких ціль було здобути фляндрійське побереже і знищити точки опертя підводних суден, розбились.

Також остання анґлійська офензива, як і напір Французів коло Вердену не принесуть неприятелям ніякого успіху.

І на Сході є наші війська в обороні та в наступі побідниками. Великі области нашого союзника відобрано.

Телеґрама полевого маршалка кінчить ся словами: „Погляд на всі фронти виказує, що ми на початку четвертого року війни стоїмо так добре, як ніколи перед тим“.

Французькі зусиля під Верденом.

БЕРЛІН, 21. серпня. Бюро Вольфа подає: По девятидневній борбі артилерії по обох берегах Мози дня 20. серпня о 5. год. рано перейшла французька піхота до наступу на ширині понад 20 кл. Майже на цілім фронті наша хоробра піхота, успішно поперта огнем артилерії, відперла наступ. Горбок Мертвого Чоловіка і правий край Крукового Ліса лишились в неприятельських руках. Не хочемо вменшувати неприятельського успіху. Зискав він тут горбок, о який зведено богато боїв, який мав значіне для обсервації на могучі гірські становища на гребті Мар. Одначе нема також потреби перецінювати сего, бо ж на схід і на захід від видертого нам місця, ограниченого що до глубини й ширини маємо ще в руках важні становища на сугорбах, між ними не раз вичислюване узгіре 304. Втрата горба Мертвого Чоловіка не має ніякого рішучого впливу на уформоване північного фронту коло Вердену.

З фляндрійського відтинка.

БЕРЛІН, 21. серпня. Бюро Вольфа доносить: У Фляндрії діяльність артилерії о змінній силі. На північ від Lens місцеві борби. Перед Верденом на поодиноких місцях фронту боротьба в дальшому ході. На сугорбі 304 ми відперли сильні наступи.

На Сході нічо важного.

Майор Морат про положене.

Звісний військовий письменник майор Морат виголосив недавно в Ґданську відчит про воєнне положене. Морат розпочав свій виклад від представленя квестії сараєвського убийства Заперечив, що Німеччина хотіла війни. Її викликали вороги Німеччини. Війна потягнула численні жертви по обох сторонах, але наші жертви не мають бути даремні.

В сій війні мусимо перепхати ся, бо маємо право до житя. Тепер стоїмо перед останною фазою війни. Цілий світ стоїть проти нас. Чи Америка буде могла спровадити рішене? Коли прослідимо ворожу силу, то мусимо сказати, що праця ґенерального штабу удала ся. Гінденбурґ не переціняв ані не недоціняв ворожої сили. Удержане нервів — се тепер найголовнійша річ.

Франція — говорив Морат — упадає під тягаром війни; її сила не вистане вже на четвертий рік війни. Тільки Анґлія може ще удержати спільну силу, але також не на довго Упадок Росії се факт, а наш останний наступ розбив успіхи Брусілова. В нутрі прийшло до нового неладу. Росію можна порівнати до медведя, що стікає кровю, котрий входить до своєї ями, з якої його вже і британський наганяч не видістане. Італійцям потрібні резерви до повздержаня революційного руху в нутрі краю. Анґлія через два літа ощаджувала свою кров. В сім часі стала ся вона володаркою міліонових військ, але в військових справах остане все дилетанткою. Її недостає добрих полководців. Анґлія продовжує війну, для того треба тут поступати сильно і сміло. Анґлія буде вести війну напевно аж до останнього французького, італійського і російського жовніра, але впливи її вже обмежені.

Втягнене Америки до війни мусіло бути для Анґлії глибоким упокоренєм. Америка має заступити Росію, але її трудности безмежно великі. Гінденбурґ не боїть ся Америки. Він знає, чого Америці недостає. Їй недостає добрих полководців, кораблів і корабельних середників для виживленя власних військ в чужім краю. Ми побідимо уповаючи на нашу силу і на наших полководців.

Противники сказали вже, що ми вичерпані, Та ошибнули ся, бо вони брали число проти числа, не узглядняючи якости. Пізно прийшла війна підводними суднами, але не запізно.

Ще слово в одній справі.

До дискусії зведеної перед кількома днями на тему участи учительства в економічній праці, дістаємо з просьбою о поміщене сего листу:

Не маю наміру брати в оборону учителів, які працюють в економічній области, бо вважаю, що така оборона зайва. Годі мені одначе не виявити свого зачудованя, що в дозрілій суспільности така дискусія можлива. Дійсно виходить на борбу з вітраками. Бо хиба годі инакше назвати сей галас, счинений з приводу того, що десь там в трьох, чи чотирох інституціях — на цілу нашу країну — виплинула побіч инших людий три чи чотири учителі. Мимоіть насуває ся підозріне, що автор мав намір не так усунути якесь суспільне лихо, як радше доскулити загалови учительства з якихсь инших мотивів, котрих одначе не лицювало йому видвигати.

Мабуть всякий згодить ся а тимсамим і добро нашого народу, ще зовсім незагрожені в своїй суги, коли на близько 500 людий учительського званя найшло ся кілька одиниць, у яких виявив ся хист до веденя економічної праці, зглядно провадженя господарських підприємств. Адже скільки примірів можнаби навести й у инших народів, які богатші у інтеліґенцію та у яких поділ праці більше зрізничкований, а мимо сего вибивали ся у них як раз на економічнім полі учителі. Думаю, що навіть нерозумно булоби відсувати таких людий лиш тому, що вони педаґоґи, бо може саме їх праця стала тут творча. Впрочім навіть затрівожений добром молодіжи автор не може хиба сказати, щоб не то загал, але бодай якесь знатнійше число наших педаґоґів забули про своє зване і кинули ся задля „користолюбя“ на економічну працю. З ким і з чим отже стає шан. автор до борби, се його загадка. Хиба лиш як сам каже, з вітраками.

В суспільности, яка ще ненадто богата в інтеліґенцію, дуже легко може лучати ся, що раз беруть ся, чи, як шан. автор хоче, „анґажують ся“ люди в роботі, що може не зовсім підходить під їх фах. Але на потіху авторови скажу, що звичайно у тих людий скільки енерґії а при тім розуміня житя в кождім напрямі, що їх фахова праця не то що не терпить нічого а звичайно задля їх постійної стичности з самим житем, стає інтереснійшою, немертвою. І се якраз можна без пересади сказати про тих учителів, що після автора задля „користолюбя“ „анґажують ся“ в господарських підприємствах. Можу впевнити шановного автора, що такі учителі вчуть з літератури далеко поза Шевченка а з історії поза наполеонські війни, як також інтересують ся новинами що торкають їх фаху більше, як ті, що поза своїм фахом не бачуть нічого.

Зворушила мене заява шан. автора, що він дуже совісний в сповнюваню своїх фахових обовязків а зовсім незахланний на побічні зарібки та що вкінці, о скілько має вільний час, працює для добра народу тихо але ревно, наражуючись нераз і на тяжкі прикрости. Одним словом автор взір громадянина. Честь авторови за се. Однак такий взір громадянина, що всьо робить з ласки, даром, хоть може для декого й добрий, мені не підходить під смак. Волівби я, щоби у інтеліґентної людини, яка інтересує ся цілим складним житєм свого народу, була навіть якась — очевидно здорова — доза „користолюбя“, с. є уміня оцінити і вплатувати свою працю бо тоді вона буде і солиднійша і більше творча. — Я вже десь чув і бачив такого патріота, що при всякій нагоді говорив, „панове, я працюю тут і тут і там але плату беру лиш в одній інституції, бо інакше булоб не совісно“. Все коли я чув сю скромну самохвальбу, а знав, як творча є праця того патріота, мав я охоту сказати йому, „добродію, будучи на місці тих щасливих інституцій у яких ви працюєте безкористовно, заплативби я вам силою і то навіть більше як належать ся, але під услівєм, що таки зараз підете в пенсію і не будете тамувати своєю вузкоглядностю розумної праці,

Шан. авторови здавало ся, що накидуючись на учительство відкрив нову Америку та вказав на Бог зна яку небезпеку. На мою думку однак виявив лише дуже неглибоке розуміне економічної роботи. Одно, добродію, требаб у нас перевести а саме, щоби суспільність давала змогу посвятити ся виключно економічній праці всякому, у кого є в сім напрямі хист і творча енерґія, не оглядаючись на се, чи він педаґоґ, чи адвокат, чи що инше а тоді вигворить ся фахові люди і не треба буде запозичати ся у инших фахів а опісля тривожити суспільність, що своїм „користолюбєм“ руйнують педаґоґи будову національного житя

НОВИНКИ.

— **Українізація провінції.** Четвертий зїзд селянських депутатів в Каменци Подільськім приняв резолюцію про українізацію всіх уїздних управ з введенем української мови і про заміну в них осіб, що противлять ся українізації. Дальше приняв зїзд предлогу про орґанізацію земельних комітетів і про творене волостних і сільських комітетів з правом монопольного купна хліба. („Дѣло Народа“).

— **Поворот вакацийної оселі.** В понеділок вечером вернули дівчатка по чотиротижневій гостині в оселі в Підберезцях. Смагляві, опалені, але здоровлем надихані личка дітвори веліли догадувати ся, що гостинність у Підберезчан вповні дописала. І справді після інформації одної з панночок, що мала нагляд в оселі, довідуємо ся, що тамошні селяни приняли незвичайно тепло маленьких міщанок. Не зважаючи на високі ціни всяких середників поживи, складали вони по черзі радо на потреби оселі все те, чим ще самі в сім скрутнім часі розпоряджали. А вже при відїзді понаносили овочів, передовсім яблок, стільки, що кожду з дівчаток було чим обильно обдарувати на дорогу. З сих признак гостинности як і взагалі готовости примістити у себе українську оселю слідно національну свідомість тамошної громади та успішну працю сільської інтеліґенції. Се й незайвий раз доказує про благородні серця наших українських селян взагалі, що хоча самі бідні, але поділять ся останним куском хліба, коли бачать ще біднійшого коло себе. Ся вроджена благородна прикмета нашого селянства є запорукою, що всяка гуманна акція находить у них все піддержку, треба лише подбати, щоби тепер прийти з помочю коло двигненя сего так страшно зруйнованого стану до нового розцвіту.

Управителька оселі п. Козакевичівна з місцевою учителькою п. Шубертівною подбали про устроєне гарного концерту з представленем, яке відбуло ся в неділю, день перед виїздом дівчат. Велике число зібраного місцевого громадянства нагороджувало рясними оплесками малих аматорок. Комітет заснований з ініціятиви дра Макарушки, що уладив сегорічні оселі, може мати повне вдоволене повного успіху. Хто бував на засіданях в справі висилки дітий, чув голоси сумніву в успіх наміру, той мусить подивляти енерґію голови комітету о. дра Галушинського, що, так сказати би, оселю заінсценював, та пп. О. Бачинської і Гриньовської, що займали ся придбанем всіх засобів до прохарчованя дітвори. При роздумуваню над всіми перепонами в сім ділі мимохіть приходить на гадку справа також дуже тяжка а се віднова української бурси у Львові, яка задля цілковитого винищеня інвентаря в часі ворожого наїзду не могла в минулім шк. році повстати, а якої віднова є прямо конечна, як се видно хотяй би з онодішної дописі в „У. Слові“. Колиб так удало ся головній управі приднати для сеї справи такі випробувані сили і віддати їм завдане привернения бурси ще з початком сего шкільного року! Вістку про успішне рішене в сій справі приняло би стурбоване громадянство з великою відрадою.

— **Секція „Живого памятника“** просить Вп. пані і панночки, щоб зійшлись в сю пятницю о год. 5-тій в салі Ставропиґії і розібрали пушки і відзнаки та леґітимації на збірку яка відбудесь в неділю дня 26. с м. коло наших церков з нагоди 25 літнього ювилею священьства Митрополита А. Шептицького.

— **Бувші вязні в Царськім Селі.** „Ран. Утро“ подає такі подробиці житя Миколи II. і Александри Теодоровни в Царськім Селі: Микола II. останними днями освоїв ся був з своїм положенем. Часом пробує він розмовляти з сторожею. Недавно обернув ся він був до салдата і показуючи на червову стяжку в застіжці спитав: „Що се таке?“ Салдат відповів: „Се знак народної побіди, пане полковнику“. Микола гнівно засвітив очима. Другим разом він з усмішкою поспитав сторожа: „Можна мені звідси вийти?“ „Ні, пане полковнику, се заборонене“. „А коли я все таки схочу вийти, що ти тоді зробиш?“ Салдат відповів: „Тоді я ужию оружя“. Микола поглянув на рішуче лице салдата і пробурмотів: „Ти добре знаєш дисципліну“. Салдат відповів: Я добре розумію свій обовязок супроти вітчини“. Александра Теодорівна менше помирилась з положенем. Вона часто плаче і голосно докоряє Миколі за поспішне зречене престола. Бувший наслідник Алексій проявляє деспотичну жилку і часто питає: „Чому не приїжджають міністри і ґенерали і чому так тихо?“ Відповіди, які дістає, не вдоволяють його і коли він почув фразу, що начальник сторожі не позволив, Алексій подратований крикнув: „Нехай тільки посміє, я прикажу його розстріляти“.

— **День національного Фонду в м. Тернополі.** Дня 31 червня с. р. „Український Військовий Клюб“ улаштував день Національного Фонду в м. Тернополі.

В день на вулицях упорядкували продаж жовто-блакитних стрічок, українських листівок, відозв, брошур і т. п. День видав ся на прочуд гарний, теплий і ясний.

Салдати-Українці, — а їх тут найбільше, — з великою охотою чіпляли на себе стрічки, щоб показати, що й вони згодні зо всім поступовим українським рухом.

Лепта, жертва їх хоч не була велика, але була щира і давалась з любовю. Вага її не стільки матеріяльна, як моральна. Заговоріло у салдата під сірою шинелею щире українське вільнолюбиве серце і показало йому тепер правдивий шлях в новому житю.

В вечері в помешканю т-ва „Міщанське Братство“ була улаштована вистава заходами Клюбу.

Саля театру була повнісенька. Прибрана вона була по святочному. Тут було погруде Т. Г. Шевченка, вквітчане прапорами; портрет його на стіні прибраний рушником; прапорці, розміщені скрізь по стінах. Все се разом з зеленю, без котрої ніде не обходить ся на Україні в Зелені Свята, надавало салі справді святочного урочистого вигляду.

Попереду всього була сказана промова про значіне для нас, Українців, Національного Фонду.

Далі було виставлено „На перші гулі“, а потім — концерт. Хор клюбу гарно виконав деякі твори наших славних музиків. Між иншим — „Наш отаман Гамалія“, „Не пора“... Декляматори дали на вечері широку програму дум, вірш, поем.

Весь чистий прибуток за сей день 1.120 карб відослано в Київ на національний фонд. Крім сього збирають ся ще гроші по підписних листах, які будуть надіслані пізнійше.

Рада Клюбу просить рахувати сю жертву на наші національні потреби від м. Тернополя і його мешканців незалежно від національности. (Нова Рада з ч 66).

— **„Неделикатное недовѣріе“ і „рѣшительно осудить“.** В Чернигові відбуло ся засідане Міської Думи, поповненої членами городського Виконавчого Комітету, яке було присвячене обговорюваню Універсалу Центральної Ради На засіданю виступали й прихильники українства й вороги. Наприклад один із гласних висловив ся, що виступ Центральної Ради являєть ся проявом „неделикатнаго недовѣрія до „Тимчасового Уряду“. Другий промовець, к-д Владикин закликав мійську Думу „рѣшительно осудить“ Центральну Раду за Універсал. Після дискусії прийнята компромісова резолюція: „Чернигівська мійська Дума 1) стоячи на принципу національно-теріторіяльної автономії України з забезпеченем прав національних меншостий, яку остаточно мусять ствердити Всеросійські Установчі Збори, 2) визначаючи за Україною право на негайно повне самостійне культурне будівництво — вітає Ц. У. Раду, як орґанізаційний центр по підготовці автономії на Україні; при чому Чернигівська мійська дума повинна дати Ц У. Раді в сій орґанізаційній праці зазначену в Універсалі допомогу і в імя інтересів зміцненя здобутків революції й волі України запрошує Раду всіма способами допомагати Тимчасовому Урядови, яко єдиній революційній в Росії владі, котра мусить іти назустріч національним вимогам українського народу. (Н. Р.).

— **Слово „Земство“ треба замінити.** Рада Селянських Депутатів, на четвертім засіданю між иншим постановила: „Вважаючи на те, що 1) слово „Земство“ через реакційність старих Управ і гласних страшенно зогиджено і ненависне селянам, бо нагадує старі порядки, що 2) поганим словом ніхто не називає щось гарне і через те Тимчасове Правительство змінило слово „Поліція“, що 3) слово „Земство“ страшенно гальмує роботу по орґанізації селян, бо замісць орґанізаційної чи якої иншої роботи доводить ся витрачати час і працю на поясненє сього слова, що 4) склад, права й обовязки нового самоуправліня значно ширші і навіть инші, ніж земство, бо а) в новім самоуправліню майже повна автономія волости проведена, б) на такі функції як міліція і инші навіть і помину не було в земстві, бо в) в городах теж заводить ся самоуправліне і вже зовсім не до речі називати його „земством“, бо г) в новім самоуправліню будуть не тільки люди „од землі“, а і торговці, заводчики, ріжні служащі і т. и. і що 5) слово „Земство“ не українське і значить коли весь український народ творить автономію сам собі будує свою хату й свої порядки, то не потрібує позичати від сусідів слів для назв своїх інституций і зможе придумати своє слово.

Рада Селянських Депутатів на 4-м засіданю постановила просити Українську Центральну Раду придумать якесь красше слово для інституції самоуправліня і подбать, щоб се нове слово негайно ввести по всій Україні замість слова „Земство„. (Н. Р.).

ЛЯГЛИ ГОЛОВАМИ.

Володимир Стефан Годованський, син Івана Годованського управителя школи в Германові, бувший офіціянт почтовий в Борщеві, фельдфебель 19 полку поляг геройською смертю над Збручем дня 15/8 сего року.

Вічна йому память.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 23. серпня 1917.

Нині: 23. серпня гр.-кат. Лаврентія мч., римо-кат. Филипа.

Завтра: 24. серпня гр.-кат. Евпла арх., римо кат. Варвтоломея.

○ В укр. Семинарії учит. жін. СС. Василіянок в Яворові розпічне ся рік шкільний дня 6 н. ст. вересня торжественним Богослуженем о год. 8 рано. Вписи, іспити приватні і вступні відбувати ся будуть на днях 4 і 5. вересня 1917. — Дирекція. 1—3

○ Товариство „Українська Захоронка“ уряджує дня 2. вересня збірку при церквах і тому просить другі Товариства, щоби здержались зі збіркою того дня.

Протест проти святкуваня річниці битви під Полтавою.

СТОКГОЛЬМ, 20. серпня (Прив. тел.). — Київський кореспондент українського бюра доносить:

Після „Кіевск-ої Мысл-і“ рішучо запротестував ґарнізон Полтави на спеціяльних зборах проти святкованя річниці бою під Полтавою (10. липня) і при тій нагоді приняв резолюцію, в якій з пошаною згадує ся на тих запорожських козаків, які як заступники народа того часу під

проводом героя Гордієнка пожертвували під Полтавою своє житє за волю України в боротьбі проти російського деспотизму — як також рішучо протестуеть ся проти того, щоб на українській земли святковано „побіду під Полтавою“, побіду російського царизму, яка скупала землю України в морі крови і сліз.

При кінці резолюції завзиває ся неукраїнські національности не обиджати через такого рода манїфестації демократії України.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 22. серпня.

На західнім фронті:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

В Фляндрії дійшла вечером артилерійна борба на побережу і від Bixschoote до Warneton знов до великої напруги. Вчера рано наступив на північний схід від Іпери по живім огни сильний наступ Анґлійців коло St. Julien; його відперто. Нинї рано розвинули ся між дорогами, що ведуть від Staden і Messines до Іпери — нові борби. В Артоа наступав ворог на північний захід і на захід від Lens по сильнім огневім приготованю на наші становища. Місцеві успіхи вирівнано сильними протинаступами, які довели до завзятих борб з близька. Кітлина на полудневий захід спаленого міста Lens є ще в руках Анґлійців. На північний захід і на захід від La Catelet відбували ся численні перепалки передних сторожей, при яких ми добули полонених. St. Quenten є знов в француськім огни.

Фронт пруського наслідника престола:

На поли битви коло Верден продовжали Французи вчера свої наступи на деяких відтинках; борба тревала до ночи.

В полудневo-східній части ліса Avocourt і на горбі на схід звідси подав ся ворог взад по численних, надаремних наступах. На горбі 304 заломались всі наступи в нашім огни. Відперто також наступи на схід від Крукового Ліса.

На східнім березі Мози вдерли ся Французи в південну часть Samogneux, впрочім їх густі маси, які наступали на наші лінії від горба 344 до шляху Beaumont-Vacherauville і в лісі Foss перед- і пополудни, відперто.

Східний фронт:

Фронт баварського князя Леопольда:

Під Риґою, Динабурґом, Тернополем і над Збручем віджила во всіх діяльність.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

На північ від долини Тротус 20. і 21. серпня ужили Румуни великих сил, щоби відібрати нашим військам здобуток по обох боках Гроцешті і на північний схід від Совеї. Всі наступи серед великих втрат відперто.

Фронт маршалка пільного Макензена:

Положене не змінило ся.

Македонський фронт:

Положене незмінене.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Битва над Сочею.

ВІДЕНЬ (Ткб) З воєнної кватири пресової доносять:

Дня 22. серпня: Битва над Сочею ведеть сь далї. Перебіг її — як було й доси — для нас корисний.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведене

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймоване зубів без болю і пльомбоване.

Штучні зуби в кавчуку, золоті і плятині.

Пацієнтів з провінції залагоджуєть ся в найкоротшім часі.

Оголошеня.

Хто би мав вістку про родину Д-ра Білинського зі Збаража і про Леся Витошинського, зволить її подати до київської „Нової Ради“, якої редакцію просимо о передруковане сеї оповістки. Ярослав Яцкевич — Львів, Содова ч. 4. 3—5

З Краєвого Союза Ревізійного у Львові. Всіх членів дирекцій, Над зірних Рад і Комісій контрольних а колиби їх на місци не було, то всіх членів наших союзних стоваришень просимо безпроволочно подати відомости короткі а докладні про стан їх стоваришень, про стан книг, документів, реальностий інвентаря та про готівки з поданем хто опікує ся стоваришенем, під адресою: Союз ревізійний Львів, Домінїканська 11. — Омелян Савчин. 12—20

Хлопця до послуги прийме адміністрація „Українського Слова“.

Панночки, що ходять до гімназії Василіянок у Львові, знайдуть приміщене. Інформації: Р, Цьвяхова, Потоцького ч. 102. 2—2 з.

Однорічний курс матури семінаріяльної і школи виділової для панночок буде вести фаховий професор. Інформації: П. Горбачевська, Львів, Йосафата ч. 8 2—3 з.

Особа поважна, сумлінна і від нікого незалежна, знає ся добре на господарстві сільськім і домовім глядає місця господині. Львів, ул. Бема 16 у п. Біркман.

Байцу Діпія

в пачках по 83 сотики на заправу 100 кґ збіжа проти сніти просимо замовляти, щоби уникнути опізнень в висилці, прямо в нашій Філії в Перемишли, вул. Косцюшки ч. 5. Разом з замовленем просимо надсилати задаток. 3—4

Краєвий Союз господарсько - торговел. Спілок Львів, вул. Зіморовича ч. 20.

Повітова канцелярія

Філії „Сільського Господаря“ в Жовкві

пошукує урядника, який би з початку при теперішнім її управителеви а відтак самостійно провадив її аґенди. Платня після умови. Посада добняти зараз. Особи обізнані з господарськими справами, а маючі до сего і практику канцелярійну, мають першенство. Письменні зголошеня, найдальше до 25/VIII. с. р. слати на подану адресу. 1—3

Голова Філії: о. Марунович Йосиф.

Учительки, семінаристки або з матурою семінар. до 3 дітей II. рік науки III і IV. глядаю сейчас. Зголошеня з услівями приймає Уряд парох. Царинське почта Дверник. 1—3

Кому пропали гроші

з тої причини, що не знав приписів про військові причинки і заосмотрене родин осіб військових, той нехай купить собі книжку написану Володимиром Целевичем, яку видало Краєве господарське Тов. „Сільський Господар“ п. з.:

„Військові причинки і заосмотреня родин осіб військових“.

Книжка ся обіймає 9 аркушів друку і говорить ся в ній про новий і старий причинковий закон, про державні запомоги, про заосмотрене родин офіцерів і військових урядників, про заосмотрене інвалідів і про заосмотрене родин померших жовнірів і офіцирів.

Крім сего подано в ній 33 взори прошень, представлень, зажалень і відкликів.

Оден примірник коштує 2 корони, на поручену почтову пересилку треба долучати 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Краєвого господарського Товар. „Сільський Господар“ Львів, Зіморовича ч. 20.

і

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка Львів, Ринок ч. 10. 1—5

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.